C/2025/5112

22.9.2025

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU SOOVITUS

9. juuli 2025,

millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta

(ESRN/2025/5)

(C/2025/5112)

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU HALDUSNÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut ([1]), eelkõige selle IX lisa,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1092/2010, 24. november 2010, finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta ([2]), eelkõige selle artiklit 3 ning artikleid 16 kuni 18,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta ([3]), eelkõige selle artiklit 458,

võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu otsust ESRN/2011/1, 20. jaanuar 2011, millega võetakse vastu Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu töökord ([4]), eelkõige selle artikleid 18 kuni 20,

ning arvestades järgmist:

(1) Tõhusate ja ühtsete riigisiseste makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete huvides tuleb täiustada liidu õiguses nõutavat tunnustamist vabatahtliku kõigipoolsusega.

(2) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovituses ESRN/2015/2 ([5]) ette nähtud makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse raamistiku eesmärk on tagada, et kõik ühes liikmesriigis kehtestatud riskipõhised makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmed võetaks kõigipoolselt üle teistes liikmesriikides.

(3) 30. aprillil 2025 teatas Rootsi finantsjärelevalveasutus (Finansinspektionen), kes tegutseb määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 tähenduses määratud asutusena, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule oma kavatsusest pikendada kahe kehtiva rangema riikliku meetme kohaldamisaega kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktiga iv.

(4) Eelkõige teatas Finansinspektionen Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule kavatsusest: a) pikendada alates 31. detsembrist 2025 kahe aasta võrra või kuni makrotasandi usaldatavusriskid või süsteemsed riskid lakkavad, praegu kohaldatavat riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiiri 25 %, mida kohaldatakse Rootsi hüpoteegiga tagatud riskipositsioonide suhtes; ning b) pikendada alates 30. septembrist 2025 kahe aasta võrra või kuni makrotasandi usaldatavusriskid või süsteemsed riskid lakkavad, i) praegu kohaldatavat keskmise riskikaalu alampiiri 35%, mida kohaldatakse ärikinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes, ning ii) praegu kohaldatavat keskmise riskikaalu alampiiri 25 %, mida kohaldatakse elamukinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes. Kehtivaid rangemaid riiklikke meetmeid kohaldatakse nii individuaalsel kui ka konsolideeritud alusel kõigi Rootsis tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad regulatiivsete kapitalinõuete arvutamiseks sisereitingute (IRB) meetodit.

([1]) EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([2]) ELT L 331, 15.12.2010, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj.
([3]) ELT L 176, 27.6.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.
([4]) ELT C 58, 24.2.2011, lk 4.
([5]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2015/2, 15. detsember 2015, piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 97, 12.3.2016, lk 9).

(5) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu haldusnõukogu on varem otsustanud lisada nimetatud meetmed nende makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete loetellu, mida soovitatakse soovituse ESRN/2015/2 kohaselt kõigipoolselt üle võtta ([6]).

(6) 30. aprillil 2025 Finansinspektionenilt saadud teated sisaldavad taotlust Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule soovitada makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete kõigipoolselt ülevõtmist individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud alusel vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõikele 8.

(7) Teiste liikmesriikide ametiasutuste poolt kehtestatud makrotasandi usaldatavusmeetmete kõigipoolne ülevõtmine konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel, olenemata sellest, kas asjaomaseid riskipositsioone hoitakse tütarettevõtjate või filiaalide kaudu või tulenevad need vahetust piiriülesest laenuandmisest, aitab vältida kõrvalehoidumisi ja õigusaktide erinevuste ärakasutamist ning maandada süsteemseid riske, ning seeläbi edendada makrotasandi usaldatavuspoliitika üldist tulemuslikkust, tagades, et suurenenud riskide suhtes ei rakendata meetmeid mitte ainult liikmesriigis, kus on kehtestatud asjaomane makrotasandi usaldatavusmeede, vaid ka teistes liikmesriikides, kus panganduskontsernid nende suurenenud riskidega kokku puutuvad. Seetõttu peaks tunnustamise eesmärk olema ka tagada, et süsteemsetele riskidele avatud pangandusgrupid oleksid piisavalt vastupanuvõimelised. Seetõttu tuleks makrotasandi usaldatavusmeetmeid, mis tulenevad otsusest tunnustada teiste liikmesriikide makrotasandi usaldatavusmeetmeid, üldiselt kohaldada nii konsolideeritud, allkonsolideeritud kui ka individuaalsel alusel.

(8) Arvestades Finansinspektioneni poolt Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule esitatud taotlust ning selleks, et: a) vältida kõrvalehoidumiste ja õigusaktide erinevuste ärakasutamisega seotud negatiivset piiriülest mõju, mis võib tuleneda Rootsis kohaldatavate makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete rakendamisest vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv, ning b) säilitada liidus asutatud krediidiasutustele võrdsed tingimused, on ESRNi haldusnõukogu otsustanud jätta kõnealused meetmed nende makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete nimekirja, mida soovitatakse kõigipoolset üle võtta vastavalt soovitusele ESRN/2015/2, ning soovitada nende meetmete kõigipoolset ülevõtmist konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel.

(9) Soovituses ESRN/2015/2, mida on muudetud soovitusega ESRN/2017/4 ([7]), soovitatakse makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldaval asjaomasel asutusel teha ESRNile kõigipoolsuse taotluse esitamisel ettepanek olulisuse piirmäära kohta, millest allpool võib jurisdiktsioonis, kus meetme algatanud asutus makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldab, pidada konkreetse finantsteenuse osutaja riskipositsiooni makrotasandi usaldatavusriski osas ebaoluliseks. ESRN võib vajadusel soovitada erinevat piirmäära.

(10) Vastavalt esitatud teadetele tuleks Rootsi hüpoteegiga tagatud riskipositsioonide praeguse keskmise riskikaalu alampiiri 25 % kõigipoolsel ülevõtmisel säilitada krediidiasutuse tasandil olulisuse piirmäär 5 miljardit Rootsi krooni. Praeguse 35 % suuruse keskmise riskikaalu alampiiri puhul, mida kohaldatakse ärikinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes, ja praeguse 25 % suuruse riskikaalu alampiiri puhul, mida kohaldatakse elamukinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes, tuleks säilitada ka praegune krediidiasutuse tasandi olulisuse piirmäär 5 miljardit Rootsi krooni. Mõlemat piirmäära tuleks hinnata konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel.

(11) Soovituse ESRN/2015/2 muutmine ei mõjuta Rootsi ametiasutuste poolt kasutusele võetud riiklike makrotasandi usaldatavusmeetmete kõigipoolse ülevõtmise jätkuvat soovitamist, nagu on ette nähtud soovituses ESRN/2023/4 ([8]). Soovituse ESRN/2015/2 käesolevad muudatused kajastavad seda, et kõigipoolsust soovitatakse nüüd individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud alusel. Seepärast kohaldatakse pärast käesoleva soovituse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* tavapärast kolmekuulist üleminekuperioodi üksnes selliste meetmete või nende muudatuste suhtes, mille riigi ametiasutused võtavad vastu mõlema riskikaalu alampiiri kõigipoolseks ülevõtmiseks konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel.

([6]) Vt Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2023/4, 6. juuli 2023, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 307, 31.8.2023, lk 1); vt ka Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2019/1, 15. jaanuar 2019, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 106, 20.3.2019, lk 1).

([7]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2017/4, 20. oktoober 2017, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 431, 15.12.2017, lk 1).

([8]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2023/4, 6. juuli 2023, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 307, 31.8.2023, lk 1).

(12) Seetõttu tuleb soovitust ESRN/2015/2 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

MUUDATUS

Soovituse ESRN/2015/2 lisa muudetakse kooskõlas käesoleva soovituse lisaga.

Frankfurt Maini ääres, 9. juuli 2025

ESRNi haldusnõukogu nimel
ESRNi sekretariaadi juhataja
Francesco MAZZAFERRO

LISA

Soovituse ESRN/2015/2 lisa muudetakse järgmiselt:

1) „Rootsi“ all asendatakse jagu pealkirjaga „I. Meetme kirjeldus“ järgmisega:

„I. Meetme kirjeldus

1. Rootsi meede, mida kohaldatakse määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunkti iv alusel Rootsis tegevusloa alusel tegutsevatele, sisereitingute meetodit kasutavatele krediidiasutustele ning mis seisneb krediidiasutusepõhises riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiiris 25 % Rootsis asuvate võlgnike kinnisvaraga tagatud jaenõuete riskipositsioonide portfelli suhtes. Riskipositsioonidega kaalutud keskmine on kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 154 arvutatud individuaalsete riskipositsioonide riskikaalude keskmine, mida kaalutakse vastava riskipositsiooni väärtusega. Meedet kohaldatakse konsolideeritud ja individuaalsel alusel.

2. Rootsi meede, mida kohaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv Rootsis tegevusloa alusel tegutsevatele, sisereitingute meetodit kasutavatele krediidiasutustele ning mis seisneb krediidiasutusepõhises riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiiris 35 % teatud Rootsis ärikinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes, ning krediidiasutusepõhises riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaalu alampiiris 25% teatud Rootsis elamukinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonide portfelli suhtes. Riskipositsioonidega kaalutud keskmine on kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 153 arvutatud individuaalsete riskipositsioonide riskikaalude keskmine, mida kaalutakse vastava riskipositsiooni väärtusega. Meedet ei kohaldata nõuetele äriühingute suhtes, mis on tagatud järgmisega: i) põllumajandusega seotud vara; ii) omavalitsuste või riigi otsese omandis olev vara; iii) vara, mida kasutatakse enam kui 50 % ulatuses omaenda äritegevuse elluviimiseks; ja iv) mitme eluasemega kinnisvara, millel ei ole ärilist eesmärki (näiteks elanike omandis olevad korteriühistud, mille eesmärk ei ole kasumi teenimine), või milles on vähem kui neli eluaset. Meedet kohaldatakse konsolideeritud ja individuaalsel alusel.“;

2) „Rootsi“ all asendatakse jaos pealkirjaga „II. Kõigipoolsus“ punkt 3 järgmisega:

3. „Kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõikega 5 soovitatakse liikmesriikide asjaomastel asutustel võtta Rootsi meetmed kõigipoolselt üle ja kohaldada neid riigisisese tegevusloa alusel tegutsevate krediidiasutuste Rootsis asuvate filiaalide suhtes, kes kasutavad sisereitingute meetodit ning kelle riskipositsioonid on seotud Rootsiga, sealhulgas elamukinnisvaraga tagatud jaenõuete riskipositsioonidega ning äri- või elamukinnisvaraga tagatud äriühingute riskipositsioonidega. Kõigipoolsust tuleks kohaldada konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel, olenemata sellest, kas riskipositsioone hoitakse tütarettevõtjate või filiaalide kaudu või tulenevad need vahetust piiriülesest laenuandmisest. Kooskõlas soovituse C punktiga 2 soovitatakse asjaomastel asutustel rakendada Rootsis kohaldatud meetmega samaväärne meede hiljemalt kolme kuu jooksul pärast soovituse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.“

3) „Rootsi“ all asendatakse jaos pealkirjaga „III. Olulisuse piirmäär“ punktid 6, 7 ja 8 järgmisega:

„6. Kooskõlas soovituse ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktiga 1 võivad puudutatud liikmesriikide asjaomased asutused teha individuaalse erandi riigisisese tegevusloa alusel tegutsevate krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad sisereitingute meetodit ja kelle riskipositsioonid jäävad alla 5 miljardi Rootsi krooni suuruse olulisuse piirmäära vastavalt punktides 1 ja 2 kirjeldatud meetmete osas. Olulisuse piirmäära kohaldamisel peaksid asjaomased asutused kontrollima riskipositsioonide olulisust ja neil soovitatakse kohaldada Rootsi meetmeid riigisisese tegevusloa alusel tegutsevate, varem erandi saanud krediidiasutuste suhtes 5 miljardi Rootsi krooni suuruse olulisuse piirmäära ületamise korral konkreetse meetme puhul. Riskipositsioonide olulisust tuleks hinnata konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel ning allkonsolideeritud ja konsolideeritud alusel hinnates tuleks olulisuse piirmäära suhtes hinnatavate riskipositsioonide arvutamisel arvesse võtta kõiki tütarettevõtjate või filiaalide kaudu hoitavaid või vahetust piiriülesest laenuandmisest tulenevaid riskipositsioone.

7. Kui ühelgi riigisisese tegevusloa alusel tegutseval krediidiasutusel, kes kasutab sisereitingute meetodit, ei ole Rootsis asuva tütarettevõtja või filiaali kaudu ja/või vahetu piiriülese laenuandmise tõttu punktis 1 kirjeldatud jaenõuete riskipositsioone, mille maht oleks suurem kui 5 miljardit Rootsi krooni, võivad liikmesriikide asjaomased asutused vastavalt soovituse ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktile 1 otsustada meedet kõigipoolselt mitte üle võtta. Sellisel juhul peavad asjaomased asutused jälgima riskipositsioonide olulisust ja järgima punktis 1 kirjeldatud Rootsi meetme kõigipoolsuse soovitust, kui riigisisese tegevusloa alusel tegutsev, sisereitingute meetodit kasutav krediidiasutus ületab kõnealuse 5 miljardi Rootsi krooni suuruse olulisuse piirmäära.

8. Kui ühelgi riigisisese tegevusloa alusel tegutsevatel krediidiasutustel, kes kasutavad sisereitingute meetodit, ei ole Rootsis asuva tütarettevõtja või filiaali kaudu ja/või vahetu piiriülese laenuandmise tõttu äriühingute suhtes punktis 2 kirjeldatud riskipositsioone, mille kogumaht oleks suurem kui 5 miljardit Rootsi krooni, võivad liikmesriikide asjaomased asutused vastavalt soovituse ESRN/2015/2 2. jao punkti 2 alapunktile 1 otsustada asjaomast meedet kõigipoolselt mitte üle võtta. Sellisel juhul peavad asjaomased asutused jälgima riskipositsioonide olulisust ja järgima punktis 2 kirjeldatud Rootsi meetme kõigipoolsuse soovitust, kui riigisisese tegevusloa alusel tegutsev, sisereitingute meetodit kasutav krediidiasutus ületab kõnealuse 5 miljardi Rootsi krooni suuruse olulisuse piirmäära.“